

FRITHJOF II

FRITHJOF
VENNER

Nr 2/2021

Høstens medlemsnummer

MEDLEMSBLAD FOR
FRITHJOF S VENNER

Redaksjonen:
Fredrik Lange-
Nielsen
Brit Lehne
Liv Hem

Bladets adresse
Frithjofs Venner Post-
boks 134 Sentrum
3251 Larvik

Bankgiro.
2510 14 79032

Venneforeningen:
Leder
Ronald Nilsen

Web- adresse
www.frithjof.no

Sats/layout,
trykking
Print Konsult,
Høgenhallveien 12
3158 Andebu

Takk til alle bidrags-
ytere. Ideer til stoff og
bilder er velkommen

Forsidebilde:
*Frithjof setter los
om bord på
«Gamle Oksøy».*
*Foto: Bjørn-Tore
Sandbrekkene*

Innhold

Kjære Frithjofs Venner	3
Seilsesongen 2021	5
Larvik kommunes bevaringspris til Frithjof II	9
Frithjof setter los om bord	10
Archerspelet 2021 – Frithjof går til scenen	12
Dikt Den Norske Los	13
Medlemstur til Risør trebåtdager 2021	14
Colin Archer havnefestival	15
Årets siste Svennertur	16
Innkalling til generalforsamling	18
Velkommen til vinterfest	19
RS1 Colin Archer – Redningsdåd ved Havningberg	20
En sterk los-historie fra 1800-tallets Færder; del 2	23
Ulabrand	29
Frithjofprodukter	37
Organisering	38

Norconsult

Rådgivende ingeniører

Kjære Frithjofs Venner

Hei alle Frithjofvenner

Da er enda en sesong i pandemiens klør gjennomført. Dette har medført at vi også i år har hatt begrenset aktivitet. Men ingen ting kan stoppe oss helt.

Som vanlig har vi gjennomført Kulturskrinet i samarbeid med Larvik Kommune og Oslofjorden friluftsråd. Øyvind Lauten som skipper, samt Magne Gaasemyr og Fredrik Lange-Nielsen gjennomførte dette på en fantastisk måte, stor takk til dem. Vi får veldig gode tilbakemeldinger fra kommunen og skolene. Dette er et arrangement vi virkelig kan være stolte av.

I forbindelse med planleggingen av langturen til Brest ble det bestemt at vi skulle skaffe oss en skikkelig gassovn i byssa. Nå ble jo den turen avlyst, men planen om ovn ble gjennomført uansett. I løpet av vinteren har Thor Ivar bygget oppbevaringskasse for gassflasker, denne er plassert på styrbord side rett foran lanternekassa. Den kommer ikke i konflikt med skjøtene, så dette fungerer bra. Problemet blir vel at kassa nesten er blitt for fin! Ovnene ble installert av Dag Ottar, og gassrørene ble trukket av et profesjonelt firma. Det ble installert gassvakt ved ovnen. Anlegget er sertifisert og skal derfor være trygt og sikkert for bruk.

Det oppstår alltid nye behov for små og store ting som må endres eller byttes ut. Vi har over en tid sett at klyverbommen har fått både tørråte og vanlig råte. Nå er den blitt så dårlig at vi seilte regatta i Risør med hjertet i halsen. Tiden har kommet at vi må skaffe ny. Det er vel ikke så uvanlig da bommen må oppfattes som forbruksvare, altså bør skiftes med noen års mellomrom.

Gasshendelen har spilt oss noen puss i de senere årene, nå er det blitt så alvorlig at flere ikke er helt komfortable med å manøvrere

Lederen i egen båt med Frithof II i bakgrunnen.

Frithjof. Da er det absolutt på tide å ta grep.

Jeg må også få benytte anledningen til å gratulere oss alle med tildelingen av Larvik Kommunes Bevaringspris. Denne utmerkelsen tildeles som regel hus og bygninger hvor eier har gjort en stor jobb med bevaring/oppussing. I år blir den altså tildelt oss for det lange og trofaste arbeidet som er utført. Dette viser bare at andre ser oss og respekterer jobben vi gjør med Frithjof II. Denne utmerkelsen skal vi ta til oss alle sammen uansett om man føler at man har tilført lite eller mye. Bare vær klar over at vi ikke hadde klart dette uten dere alle. Tusen takk!

Jeg kan vel ikke gi ut en leder uten å lede oppmerksomheten til utfordringen vi fortsatt har knyttet til økonomien. Heller ikke i år fikk vi midler gjennom tilskuddsordningen fra Riksantikvaren. I år er det tredje år på rad hvor vi ikke har blitt tilgodesett. Årets tildeling gikk til andre prosjekter som så klart trenger tilskudd til sine planer de

Forts. neste side

også. Vi benyttet oss av retten til å klage på avslaget. Vi fikk også avslag på klagen. Siden vi ikke aksepterte denne, ble saken så sendt videre til Riksantikvaren sentralt. I skrivende stund har vi fått tilbakemelding om at saken ligger på bordet til en av deres advokater. Jeg håper, men har ikke store forhåpninger, at klagen blir tatt til følge.

Vi har sendt søknad om tildeling fra Riksantikvarens for 2022. Jeg er evig optimist og håper vi får støtte derfra i år. Dette vil sette oss i stand til å slette det dyre mellomfinansieringslånet vi i dag betjener. Men som sagt vi gir oss ikke!

*Hans Petter
Leder*

UTLEIE AV BYGG- OG ANLEGGSSUTSTYR

PEDER HAAKESTAD AS

Elvevn. 142, 3271 Larvik

Tlf: +47 33 16 38 38

mail@haakestad.no

www.haakestad.no

Utleie av stillaser,
lifter, minigravere
og diverse utstyr for
bygg og anlegg.

SÖRUM

trevare A/S

Dører Garasjeporter Vinduer Montering

Tlf. 33 13 90 90

post@sorum-trevare.no

www.sorumtrevare.no

RørleggerSenteret

Kirkestredet 1, (Skottebrygga) 3263 Larvik

Tlf. 33 18 43 15 – 33 18 49 34

Mob. 980 11 455 / 913 96 341 – Faks 33 18 20 59 –

www.rorleggersenteret.no

Vi utfører alt av rørleggerarbeid for bolig og industri – Butikk med stor utstilling

PORSGRUND

FM Mattsson

Fossbad

MILJØFYRTÅRN bedrift

Seilsesongen 2021

Årets seilsesong ble heldigvis bedre enn fjorårets, selv om starten på sesongen var preget av korona-avlysninger i år også. Aktivitetsdagen i forbindelse med Byjubileet, vårens Svenner-turer, Pinsetoktet, Nordisk seilas og seilkurset vårt måtte alle gå ut grunnet «Forhøyet smittevernnivå 5b: Forbud mot å organisere og delta i aktivitet der 1 m avstand ikke til enhver kan overholdes», men heldigvis var ikke restriksjonene like strenge for barn, så Kulturskrinet kunne gjennomføres som planlagt.

KULTURSKRINET

I perioden 19. mai til 10. juni seilte Frithjof II 14 turer med 5.klassinger fra Larviks-distriktet, fra Seilerhytta til Malmøya, med innlagt runde ut på fjorden. Opplegget gjennomføres i samarbeid med Oslofjorden fri-luftsråd på oppdrag fra Larvik Kommune. Øyvin Lauten var igjen skipper, og mannskapsoppdraget gikk på rundgang mellom Fredrik Lange-Nielsen, Magne Gaasemyr og Anders Bruusgaard.

SOMMERFEST FOR MEDLEMMER

Det har nå blitt en tradisjon at sommerfesten gjennomføres som seg hør og bør med et tokt på fjorden. Fredag 11. juni dro 10 glade Frithjof-venner ut for fulle seil i deilig sommervær, og gjorde strandhogg i Viksfjord med gitarspill og god mat og drikke. Visse utfordringer medfører det jo når 10 personer skal holde meter'n til enhver tid, og kun en kan gå under dekk av gangen, men med smidighet og godvilje går det meste. Det ble en koselig sommerfest, og neste år håper vi det er rom for å ta med flere!

SANKTHANS PÅ FJORDEN

Sankthansaften var Frithjof II lederbåt for kortesjen som pryder Larviksfjorden fra kl

17 denne dagen. Tradisjonen tro ledet skipper Hans Petter Skontorp båtene fra Stavern via Franklinodden og Hølen mot Larvik, og i år var det rekordmange båter med. Om bord på Frithjof var Vigdis Mette Amlie mannskap, og de hadde med seg fem gjester. Dette er en årlig tradisjon hvor Frithjof virkelig får vist seg fram, og som gjør at vi fronter utallige bilder i aviser og på sosiale medier.

SVENNER-TURER

Vi hadde satt opp hele sju Svenner-turer i år; to i mai, tre i juni og to i august. Stor var frustrasjonen da den ene etter den andre av vårens turer måtte avlyses etter hvert som smittevernnivå 5b ble forlenget. Men så, søndag 13. juni, kunne vi endelig gi klarsignal til å gjennomføre. Dessverre ble det vanskelig å få den glade nyheten ut til publikum i tide, for det er nok ikke alle som sjekker verken Facebook eller hjemmesida til Frithjof daglig, så turen gikk med kun én gjest i tillegg til skipper Hans Petter Skontorp og mannskap Vigdis mette Amlie og Inger Marie Bøe. Søndagen etter hadde Linda og Erling Augland med seg 6 gjester, så da hadde budskapet om at vi var i drift igjen begynt å spre seg. Av høstens to oppsatte turer ble kun den ene gjennomført, da den andre ble «spist opp» av Losjubileet, men søndag 5. september hadde Fredrik Lange-Nielsen med seg 12 gjester på årets siste tur til Svenner.

Turene til Svenner er åpne for alle, og det er gratis å være med, men det er lov å gi en gave til driften av Frithjof II som takk for turen. Vi drar fra Skottebrygga kl 10.00 og er tilbake rundt kl 17.00. Vi går i land på Svenner og tilbringer noen timer der. På turen til og fra heiser vi seil når været tillater det. Bildene gir et inntrykk av hva man kan oppleve på en Svennertur med Frithjof!

Forts. neste side

Skipper Lauten holder utkikk og lar elevene fra kulturskrinet styre.

ULA

Midt i juli hadde vi påtatt oss et lite representasjonsoppdrag. Søndag 18. juli var det Ula-dagen, og siden Frithjof II i sin tid loset fra Ula, ønsket Ula Vel at vi skulle komme og ligge til kai der noen timer for å kaste glans over arrangementet. Erling Augland og Thor Ivar Gulliksen påtok seg oppdraget, og båten fikk mye oppmerksomhet denne dagen.

COLIN ARCHER HAVNEFESTIVAL

Helgen 30. juli – 1. august var Frithjofs venner igjen med på å arrangere Colin Archer Havnefestival. Det var tradisjonelt skutetreff på Svenner fredag kveld og vennskapsseilas i Indre havn på lørdag, og

Fredrik Lange-Nielsen var skipper. Med seg hadde han Thor Ivar, Brit og Vigdis. På Svenner samlet 8-10 seilskøyter seg og mannskapet fikk som vanlig servert reker med tilbehør ved Langbordene utenfor det lille naustet. Kortesen mot land fikk en ro-tete start da det var så mye sjø og rulling at flere fikk ikke opp seil før de kom inn i Stavernsundet. Men ankomsten til Tollerodden kl 12 ble ryddig og presis med fint driv i seilene. Kappseilasen som fulgte, ble et flott skue, der Knut Sørensen fra Fredrikstad innkasserte seieren med «Løperen». Mer om Havnefestivalen et annet sted i bladet. Colin Archer Havnefestival ble starten på en hektisk høstsesong.

RISØR TREBÅTFESTIVAL

Allerede onsdagen etter, den 4. august, dro Frithjof til Risør Trebåtfestival med Hans Petter Skontorp som skipper og Thor Ivar Gulliksen som mannskap. De fikk etter

Ungdom på tur til Citadelløya i Stavern.

hvert selskap av flere Frithjof-venner, både om bord og ved brygga i egen båt. Under skøytere-gattaen på lørdag var det som vanlig ganske fullt på dekk. Det var svært roste vindforhold i år, og selv om FII var først over startlinja, var hun sist over mållinja. Les skipperens beretning om turen og endelig plassering annet sted i bladet!

ARCHERSPELET

Frithjof har også vært på de skrå bredder i år som kulisse i Archerspelet som ble satt opp på Tollerodden. Kanskje noen fikk et glimt av båten vår der den lå fint opplyst foran scenen da NRK filmet «Statsraad Lehmkuhl» gli forbi under programmet Norgeskysten minutt for minutt? Vi visste nok ikke helt hva vi hadde sagt ja til, for det ble en omfattende innsats fra skipper og mannskap for å bemanne båten med tre seilkyndige personer fire timer hver kveld i sju dager, men Frithjof tok seg flott ut der hun lå sammen med Ulabrand, og vi tør si at båtene var et viktig historisk bidrag til forestillingen.

LOSJUBILEET – LOS 300

Lostjenesten var 300 år i fjor, men måtte korona-utsette feiringen til i år. 18.-19. august var losbåtene i Larvik, og det var flere forskjellige arrangementer for å feire lostjenesten på Tollerodden og Skotta i regi av Sjøfartsmuseet og Frithjofs venner. Frithjof II, med skipper Fredrik Lange-Nielsen, ønsket båtene velkommen med å sette los om bord på «Gamle Oksøy» under ankomsten onsdag, noe de klarte uten problemer. Filmopptak av dette kan ses på Facebook, både på siden Los 300 – Lostjenesten 300 år, på siden Norske Losbåter og på vår side!

LOSJUBILEET PÅ HVASSER

Frithjof ut av Skottebrygga mot Svenner.

OG I LANGESUND

Etter Larvik gikk turen videre med Øyvind Lauten som skipper, først til Hvasser fredag 20.8 og videre til Langesund lørdag 21.8. Med seg som mannskap hadde han Svein Flusund og Mads Huseby Larsen. Det ble gjort stor stas på Frithjof begge steder. På Hvasser ble FII møtt på fjorden da de kom, begge steder var det reservert plass ved brygga, og det var mat og drikke både til skipper og mannskap, i tillegg til hyggelig, maritimt samvær og arrangementer i regi av LOS 300.

KULTURMINNEDAGENE

Frithjof II avsluttet sesongen med å ha «Åpen båt» på Skotta under Kulturminnedagene søndag 12. september, men både været og mangelen på annonsering gjorde at det ikke var mange innom denne dagen. Dag Ottar Vold endte med å jobbe på sin egen båt som ligger fortoyed ved siden av

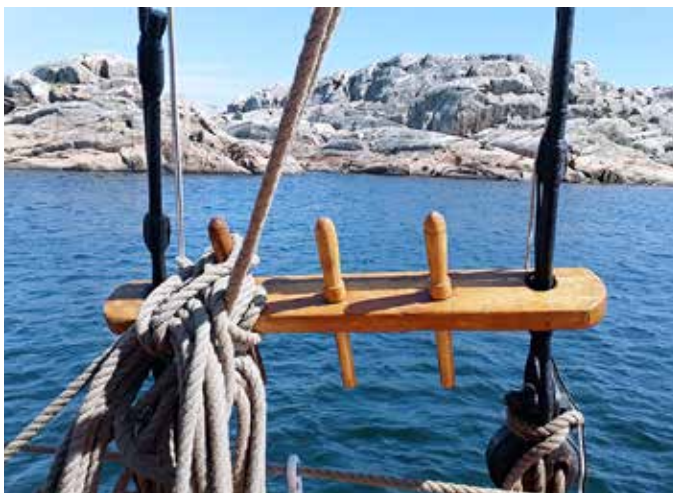
Forts. neste side

Frithjof, samtidig som han var tilgjengelig om noen skulle dukke opp, men han fikk stort sett jobbe i fred. Dette må nok ut i avisa om vi vil ha mer besøk!

Uansett: Det lønner seg å være medlem av Fritthjofs venner hvis du liker deg på vannet! Velkommen om bord i 2022!

*Hilsen seilings-
ansvarlig
Anne Thorenfeldt*

Naglebrett med taukeil.

ID.

Møt vår helelektriske ID.familie.
Proppfulle av innovasjoner og moderne design.
Fremtidens kjøreopplevelse produseres
og leveres helt CO₂-nøytralt.

Møller Bil
Larvik

Elveveien 21, 3262 Larvik
Tlf: 24 03 11 80
larvik.volkswagen.no

Volkswagen way to
ZERO

Bevaringsprisen 2021 til Frithjof II

Fredrik Lange-Nielsen

Torsdag 23.09 kunne vår mann i kommunen, Erling Augland formidle, før det enda var offisielt at Stiftelsen Losskøyta Frithjof II ville få Larvik kommunes Bevaringspris i 2021, for bevaringsarbeidet vi gjør med Frithjof. De forskjellige honnørprisene skulle deles ut under en festforestilling i Bølgen lørdag 13. november. Ettersom Stiftelsens nye leder, Hans Petter Skontorp ikke kunne møte, fikk tidligere leder, Einar Andersen, æren av å motta prisen sammen med et lite utvalg av sentrale Frithjofvenner.

Anne Thorenfeldt, Vigdis Amlie, Thor Ivar Gulliksen og Anders Bruusgaard møtte Einar i god tid før seansen skulle begynne iført Frithjofgensere og ble vist til reserverte plasser på første rad. Etter at ordføreren hadde ønsket velkommen fikk vi oppleve et musikalsk innslag av Larvik Storband med sang og dansesolister før vår pris ble delt ut. Juryens leder la frem begrunnelsen for at prisen denne gang var gått til en båt og

sa blant annet: «Man kan gjennom denne restaureringen og den historiske tilbakeføringen av Frithjof II få formidlet en felles «historie» som kan være med å skape viktige opplevelser for innbyggerne og bidra til økt kunnskap og tilhørighet». Så kom hele gjengen på scenen og mottok et flott messingskilt der det sto at bevaringsprisen 2021 var tildelt Frithjof II, samt et diplom og et bilde av Carl Nesjar. Einar takket pent for prisen og tok frem sin grundig forberedte takktale der han blant annet sa:

«Det er flott å bli verdsatt for innsatsen vår omkring bevaring av losskøyta Frithjof II og spesielt ved den nå historiske tilbakeføringen som vi har utført. Vi oppfatter at Larvik kommune gjennom denne tildelingen til oss gir et tydelig signal om å ta vare på og videreføre Larviks maritime historie som en gammel sjøfartsby. Etter prisutdelingen trakterte kommunen prisvinnerne med tapasmiddag på den nye restauranten på Fritzøe Brygge, «Sjøslag». En takk til Larvik kommune for flott arrangement!

Glade prismottakere. Foran fv. Vigdis Amlie, Einar Andersen, Fredrik Lange-Nielsen, Anders Bruusgaard. Bak fv. Thor Ivar Gulliksen og Anne Thorenfeldt

Losjubileet «LOS 300»

Frithjof setter los om bord på Gamle Oksøy

Fredrik Lange-Nielsen

En solskinsdag midt i august la Frithjof fra kai med los Steinar Jessen ombord. Vi skulle sette en ekte los om bord på veteranfartøyet til kystverket, Gamle Oksøy, som et ledd i den lokale feiringen av LOS 300. Vi hadde til og med fått selve losoldermannen for Skagerak, Geir Eikeland, med til å kaste glans over begivenheten. Borte på Østre brygge lå havnevesenets båt klar med direktøren for Larvik Havn Jan Fredrik Jonas og Journalist Bjørn-Tore Sandbrekkene fra ØP ombord. Det var gått nesten 2 år siden Kystverkmusea med leder Espen Frøysland i spissen hadde begynt å planlegge feiringen av at det statlig styrte Losvesenet ville fylle 300 år i 2020. Noe som måtte utsettes til i år på grunn av koronaen.

Bordingen skulle finne sted utenfor Re-

Los Steinar Jessen og frithjofskipper Fredrik.

vet 18.08 kl 1430. Det var en time til. Losen og skipper Odd Nordahl-Hansen på Gamle Oksøy hadde kontakt på mobiltelefon. De var ute i god tid og la seg til å vente i Viksfjord, mens Frithjof fikk opp storseil og fokk og gikk igjennom bordingsprosedyren. Det var lett sydvestlig vind, men nok til at vi kunne seile 4-5 knop. Gamle Oksøy skulle få beskjed om å gå innover midt i fjorden og slakke av til 4 knop når Frithjof kom inn fra le for styrbords halser og bordingen nærmet seg.

Da bordingstidspunktet nærmet seg, dukket Gamle Oksøy opp ved Hommørn. Snart kunne vi legge kursen mot et punkt der vi forventet å være samtidig med Gamle Oksøy som kom på skrå aktenfra på babord låring og med større fart. Vi så losleideren bli hengt ut over skipsiden der borte. Vi låret piggen slik jeg hadde lært av Hvasserlosen Øyvind Olsen for å få best mulig kontroll over styringen tett inntil skipssiden.

«Losguttær», fv. Magne Gaasemyr og Per Oscar Larsen.

Samtidig startet vi motoren for å kunne regulere farten etter skipet som skulle bordes. Losen stilte seg ved rekka med høyre hånd om vantet. Snart gikk vi side om side med noen meters avstand. Jeg justerte farten til losen fikk leideren foran seg og styrte forsiktig nærmere. Da avstanden var en drøy halvmeter, skrittet han over i tauleideren og klatret opp, mens vi kunne øke avstanden igjen, stanse motoren, heise piggen og seile klar. Bordingen hadde gått fint ikke minst takket være gunstig vind og lite bølger. Losoldermannen som viste seg å være erfaren seiler fikk selv overta roret på vei inn og var godt fornøyd med det hele.

Et par dager seinere kunne Larviksfolk lese en flott reportasje i ØP med bilder fra bordingen.

Losen klatrer om bord på tradisjonelt vis.

Tlf. 33 47 17 00

Pindslevn. 1B
Boks 1063,
3203 Sandefjord

- Blikkenslagerarbeid
- Tak, fasade, piper
- Ventilasjon
- Sentralstøvsuger

Tlf. 33 13 07 50
post@gravdalblikk.no

Archerspelet 2021 – Frithjof går til scenen

Hans Petter Skontorp

I sommer ble oppsetningen Archerspelet gjennomført på Tollerodden. Krabbedammen og området rundt ble omgjort til et fantastisk Amfi. Vi ble kontaktet av produksjonsteamet med forespørsel om vi kunne ligge som en bakgrunn/kulisse mens spillet pågikk. Vi stilte så klart opp.

Både Brit og Fredrik var skuespillere og hadde fremtredende roller på scenen så Frithjofmiljøet var godt representert. Over hundre skuespillere, både profesjonelle og amatører, store og små var med.

Det ble litt krevende å få lagt oss på plass utenfor Krabbedammen. Vi la ut et anker vi fikk låne av Maribell med et godt lenke kjetting. Så la vi to lange tamper inn til land og forankret disse i understøttelsene til bade-

brygga. Vi lå veldig utsatt til for alt annet enn syd-vesten. Heldigvis holdt denne retningen seg gjennom dagene spillet pågikk. Dessverre var det bare under generalprøven vinden var såpass laber at det lot seg gjøre å sette seil. Det var nok et veldig majestetisk skue å se oss liggende der i fullt spotlight. For oss om bord ble det veldig mye «peiling» for å passe på at vi ikke forflyttet oss for mye.

Produsenten hadde også ønske om at vi skulle være med i spillet litt på slutten av forestillingene. De ønsket at vi skulle avfyre salutt «ved teppefall». Tror det endte opp mer som et «karakterdrap» på Colin i stedet. Dette ble bare gjennomført på selve premieren.

Spesielt observante lesere fikk sikkert med seg at vi lå der da Statsraad Lehmkuhl var på besøk med NRK. De svinget jo inn

Frithjof spiller rollen som Archerbåt i Archerspelet.

Larviksfjorden på sin tur langs Norgeskysten. Bare synd at alt fokus falt på vår lokale krimforfatter og dessverre ikke refererte til noe annet som skjedde langs seilingsruta.

Det er alltid veldig spennende og utfor-

drende å prøve noe nytt og uvant. Takk til Erling, Magne og Thor Ivar som tok seg tid til å være med disse kveldene.

Vi stiller helt sikkert på nytt om vi blir spurt.

Den Norske Los

Av Colin Archer

Et «leve!» for den norske los.
Han har fortjent hver nordmanns ros.
Ei minst vår ære og vår makt
har seilets røde duk oss bragt.
Hver den som stevner mot vår havn
glad hilser skøytens røde rand.
Thi Norges klippegrund er hård,
og leden midt imellom går.

Med land i le i sludd og blest
Er losen en velkommen gjest.
Om rokket står fra skjær til skjær,
gå på den mann er hjemme der.
Vår los er kjent i fremmed land,
en heder for vår sjømannsstand.
Hver landsmann skylder ham sin ros,
et «leve!» for den norske los.

Medlemstur til Risør trebåtdager 2021

Hans Petter Skontorp

Festivalen bar i år navnet «Risør trebåtdager 2021» Det opplystes på hjemmesidene deres at årets dager er Koronatilpasset.

Det var helt klart andre forutsetninger rundt festivalen denne gangen.

Første gangen det ikke har blitt solgt billetter for å komme inn på festivalområdet i indre havn. Alle hadde fri tilgang.

Denne gangen var det heller ikke etablert hovedscene på torget. Om man skulle oppleve underholdning var det nærmeste friluftsanslaget på Stangholmen.

Onsdag var det avgang fra Skotta, Thor Ivar og undertegnede startet i et herlig vær. Skipperen valgte denne gangen å gå sør-øst til vi fant Skagerakstrømmen. Det tok i overkant av 1,5 t før vi var inne i den og vi kunne vende nesa mot Risør. For å understreke hvor langt ute vi var, ble vi stoppet av Tollvesenet som lurte på hvor vi kom fra. Vi måtte jo bare bekrefte at vi kom «hjemme fra», da de fant ut at det var Larvik vi snakket om ble vi sluppet videre...

Vi ankom Risør en halv time før de stengte havna. Det er bestemt at båter som ankommer etter 21:00 må vente å vente til morgenen etter.

Det ble gjort stor stas i forbindelse med Losvesenets 300-års jubileum. Vi ble med på å kaste glans over åpning av festivalen. Fire stolte gamle losbåter (LS Leda, LS Frithjof II, LS Færder og LS Nøtterøy) sirklet utenfor Dampskipskaia hvor Gamle Oksøy var omgjort til scene. Losoldermannen holdt åpningstalen. Vi sirklet til vi ble svimle. Det var nok et hyggelig skue å se to skøyter under seil, og to med «stor flagging».

Kvelden ble nytt i et fantastisk vær på Stangholmen. Vår gode Frithjofvenn og lokale støttespillere i Risør, Espen Eliassen,

stilte opp med båt og tok oss med på en herlig kveldstur mellom holmer og skjær.

Som vanlig ble det avholdt regatta for skøytene lørdag. Starten denne gangen var lagt mot nord, første gang jeg har opplevd det. Vi hadde en perfekt start som vanlig, 4 sek etter startskuddet. Vi benytter oss ikke av startvinuet vi nei. Derfra gikk det bare nedover. Vi seilte oss nedover i feltet og endte dessverre HELT sist i mål. Etter skipperens oppfatning hadde alle naturkrefter samlet seg mot oss i år, både vind og bølger.

Søndagen ventet hjemreise, vi lånte bort Einar til RS Colin Archer på strekket over til Kragerø. Derfra gikk vi opp Kreppa, flere om bord som opplevde denne strekningen for første gang. Måtte så innom Nevlung-havn for å slippe av noe mannskap for at de skulle rekke fly til Trondheim. Etter en kjapp piruett i Havna gikk turen videre. I Skotta ca 17:00

REALBYGG

TØMRING &
LARVIK AS VEDLIKEHOLD

- **TILBYGG/REHAB AV HUS OG HYTTER**
- **FORSKALING OG BETONGARBEIDER**
- **KJERNEBORING**
- **TAKSERING**

TLF: 33 19 23 88 / 92 21 51 75

www.realbyggjarvik.no

Colin Archer havnefestival

30. og 31. juli 2021

Vigdis Mette Amlie

Colin Archers båter er kjent langt ut over landets grenser. Festivalen vi arrangerer hvert år, er en heder til ham, til havet og til båtene som ferdes langs vår lange kyst. Den maritime historien har vært viktig for utviklingen av Larvik som by, og har en sentral rolle når byen i år feirer 350 år.

Etter fjorårets avlysning, var det trivelig igjen å kunne treffe skøytevenner på Svenner denne fredagen. Vi elsker de varme sommerkveldene rundt lange bord og i hverandres båter. Svenner er en fantastisk perle! Og skøytene stevnet til kai; Leik, Yangona, Annemor, Løpern, Fønix, Langesund, Else, Skreien, Frithjof. «Kai» er å ta hardt i, de fleste lå med baugen fortøyd mer eller mindre i armlengdes avstand fra land og skapte utfordringer når man skulle entre sin egen båt i mørket.

Vinden økte på i løpet av natta, det gjaldt å komme seg innover, men mange seil kom først opp i roligere farvann på innsiden av

Stavernsøya. Sterke krefter i sving på vår lille havstrekning!

Miniregattaen ble et vakkert skue, dyktige vinnere kåret- alltid stas med mye folk som følger regattaen fra land.

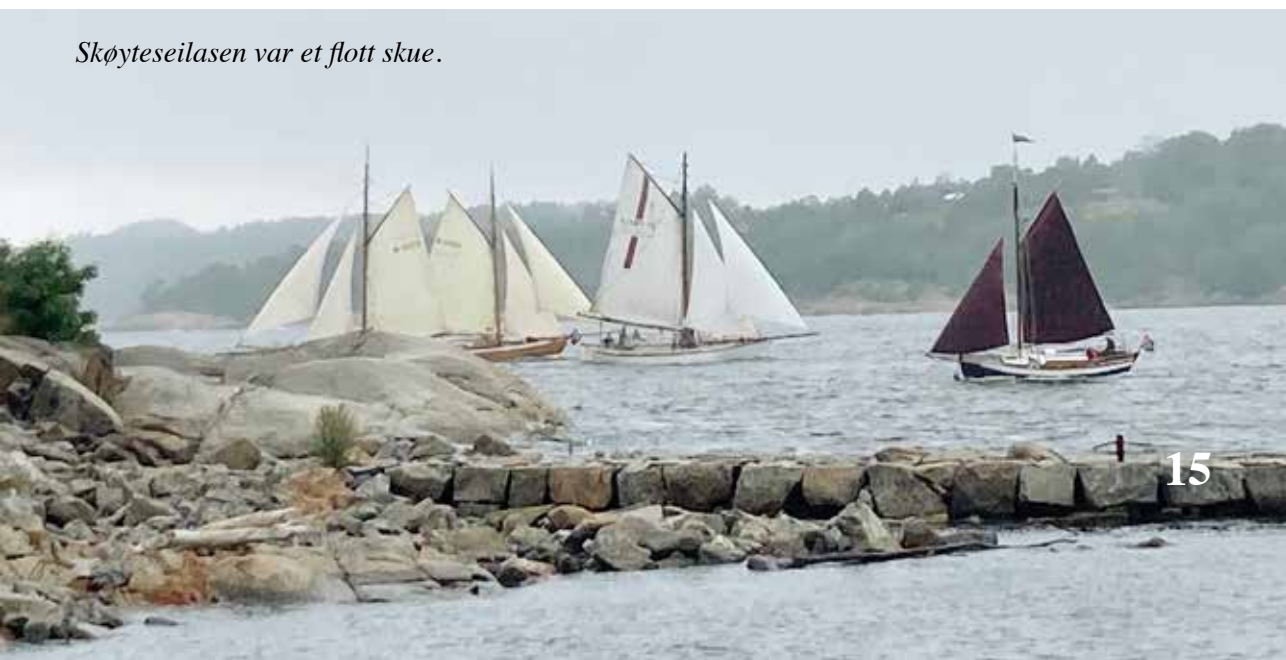
Vel inne i Skotta dukket «Kragør» opp, og fortøyninger ble løsnet og flyttet så alle fikk plass. Hilde Borgir fra Stiftelsen Tollerodden, holdt et interessant foredrag på Sjøfartsmuseet om Larviks maritime historie, og hun kom også med tanker om utviklingen av området. Spennende hva som vil skje i den gamle bydelen ved havna- indrefiletet?

Mange benyttet anledningen til å bli vist rundt i Colin Archers barndomshjem, og i R/S 14 Stavanger som ligger i teltet sitt på land.

På vegne av Frithjofs venner, Stiftelsen Losskøyta Frithjof II, Svenner fyr kystled, Stiftelsen Tollerodden, Tolleroddens venner og Larviksmuseene, takker vi både båtfolk og byfolk for at de kom og laget festival med oss.

Velkommen tilbake neste sommer!

Skøyteseilasen var et flott skue.

Årets siste Svenner- tur med Frithjof II

Kari Foss-Pedersen

5. september gikk vi om bord i denne fantastiske treskuta på Skottebrygga, for å være med på årets siste tur til Svenner.

Det var god temperatur og det var frisk vind så hele turen ut til dette vakre øyområdet gikk for seil. Det er noe fredfylt og godt med det å seile og ta inn lyden av seilene i vinden og sjøen som slår mot skutesida.

Svenner, som ligger der helt ytterst mot havet og verden der ute ... det er nesten noe magisk med hele stedet, synes jeg. Da vi gikk rundt på øya tenkte jeg mye på de som levde med sine familier der ute og passet på at fyret og alt fungerte slik at sjøfarerne kunne ferdes trygt. Det må ha vært både spennende, utfordrende og kanskje tidvis

Frithjof ved fyrbrygga.

skummelt. Ingenting kunne stoppe eller dempe været. All ære til de som gjorde denne jobben og til deres familier.

Det ble tid til både kaffekos og en rusle-

tur når vi kom i land på Svenner. Noen bada til og med! (.. men det var ikke meg ..)

På hjemturen hadde vinden tatt seg opp, men trygge kaptein Fredrik mente det var fint å seile, og vi fikk en flott seiltur tilbake til Larvik igjen. Det gikk unna, og jeg mener jeg fikk med meg at farten tidvis ble målt til borti 8 knop.

Vi, Geir og jeg, har nokså nylig blitt med i Frithjofs venner, og har allerede rukket å bli litt glad i denne skuta. Det er en fantastisk jobb som gjort både med å få den hit og med alle timene med dugnader og reparasjoner som er lagt inn slik at Frithjof II i dag troner stolt ved bryggekannten på Skotta. Vi ser frem til flere turer, til dugnader og til å bli bedre kjent med både skuta og folka som brenner for å ta vare på den.

Takk for den flotte, siste turen til Svenner i år, kaptein Fredrik og medseilere!

Idyllisk fyrhavn.

Bruk din lokale

*Fisk og
delikatessebutikk*

Storgata 131, Torstrand
Tlf: 33 20 07 45

Georg Marius Larsen
FISK - DELIKATESSE

FRITHJØFS VENNER

Innkalling til generalforsamling 2022

Det innkalles til generalforsamling onsdag 9. mars klokka 19.00, på "Mekken" i Hammerdalen. (lokalene bak Larvik museum)

Dagsorden

1. Godkjenning av innkalling.
2. Valg av ordstyrer, referent og to personer til å signere protokoll
3. Årsberetning for 2021
4. Regnskap for 2021 og økonomisk statusrapport pr 31.12.21
5. Medlemskontingent fom 2023
6. Budsjett for 2022
7. Innkomne forslag
8. Valg

Lovendringsforslag må være styret i hende innen 25.01.22.

Saker som ønskes tatt opp, må være sendt styret innen 9.02.22.

Saksliste, regnskap og budsjettforslag blir lagt ut på vår hjemmeside www.frithjof.no.

Det serveres kaffe og kaker.

Etter generalforsamlingen møtes de som ønsker, på Mikrobryggeriet like ved.
Vi ønsker alle hjertelig velkommen!!!

Styret

HELLENES, AUNE, SVEEN & JØLBERG DA

Besøksadresse: Torvet 11, 3256 Larvik

Postadresse: P.B 245, 3251 Larvik

Tlf: +47 33 18 52 00

Mob.: +47 92 60 54 44

Fax: +47 33 18 45 12

E-post: soh@advokateneilarvik.no

www.advokateneilarvik.no

VINTERFEST

Velkommen til en hyggelig og uformell
sammenkomst for å treffe nye og gamle Frithjof venner!!!

Fredag 11. februar 2022 kl. 19 på SPISERIET
på Storgata i Larvik

Alle bestemmer sin egen meny og sitt drikke -
erter, kjøtt og flesk blir det ikke.

Påmelding til Vigdis, 980 44 105
vigdisamlie123@gmail.com
innen onsdag 19. januar.

Dette for at betjeningen skal vite omtrent hvor mange
de skal dekke til. Ta gjerne med deg noen venner du vet
vil like å være med!

VELKOMMEN

Bruk din lokalelektriker

H A F A
E L E K T R O • A S

LARVIK Tlf: 33 13 38 88

RS1 Colin Archer – Redningsdåd ved Havningberg

Liv Hem

Havningberg, som nå heter Hamningberg, er et fraflyttet fiskevær på Finnmarks østkyst. I sommer var dette et interessant reisemål for Frithjof-entusiastene Tove og Harry. Hjem til Larvik tok de med seg en artikkel, en sterk historie om RS1 Colin Archer. Noe for redaksjonen i Medlemsbladet, mente Tove.

Artikkelen «Redningsdåd i Havningberg i 1894» er hentet fra boka «Colin Archer Redningsskøyte Nr. 1», av Knut Von Trepka og Toril Grande, skulle det vise seg. Det er en dramatisk historie om det første oppdraget hun hadde som redningsskøyte. – Eieren av skøyta, Knut von Trepka, seilte norskekysten nordover sommeren, -79, og opplevde en overveldende mottakelse i nettopp

Hamningberg. Historien om den dramatiske redningsdåden har satt sitt preg på folk herfra. Mottakelsen av RS1 Colin Archer ble en sterk markering og en helt verdig. Den dramatiske dagen i mai 1894, blir skildret delvis gjennom øyenvitnet, Hanna Arntzen og loggen til redningsskøytas kaptein Nicolai Anthonisen.

Med en kortversjon av artikkelen som gjengis her, markerer vi både at Colin Archer, den geniale båtkonstruktør, døde for 100 år siden, og at dette ble en vellykket oppstart for Redningsselskapet som ble stiftet for 130 år siden i år, 1891. Interessant er det også at kapteinen om bord i 1894, den 37 år gamle Nicolai Anthonisen som medvirket til at dette ble en heltedåd, kom fra Nevlung-havn. Dette var hans og RS1 Colin Archers første oppdrag i. Han forteller selv at han også da var den eneste søkeren på jobben

Redningsdåden i Havningberg. Maleri av Kjell Martin Nilsen, Horten.

i Øst-Finnmark sjødistrikt. Interessen for å føre redningsskøyten tok seg betraktelig opp etter at denne historien ble kjent.

Faktaboks:

- Hamningberg (tidligere Havningberg) er et fraflyttet fiskevær, et av de største i Finnmark på 1900-tallet, i Båtsfjord kommune, ytterst på Varangerhalvøya, en knapp time å kjøre fra Vardø (30 mil fra Båtsfjord). Tidligere stor aktivitet, intakt bebyggelse fra 1800-tallet, 250 innb rundt 1900, i dag ingen helårsboliger.
- Collin Archer (1921) = 100 årsjubileum.
- Redningsselskapet ble stiftet i 1891 = 130 års – jubileum

«Øyenvitne på land

Det var i min ungdoms dage,

da redningssaken var ny.

Man visste ennu slett ikke

hva den egentlig skulle bety.

Men så fikk man syn for saken

den minneverdige dag

da «Colin Archer» gjorde sin stordåd

og kjempet sitt første slag.»

(Hanna Arntzen)

Havningberg var på slutten av 1800-tallet et av de største fiskeværene i Finnmark. «Et ypperlig fiskefelt med forholdsvis kort utror, men en dårlig havn», forteller Hanna Arntzen. Fartøyene som hørte til i Havningberg var fembøringer, åttringer og småbåter. Maidagen i 1894, var havna full av båter, 85, mange fembøringer, åttringer og småbåter, men også det de kalte «kjøpefartøyer». Eierne var fiskere.

Butikken der Hanna Arntzen jobbet, stengte langt ut på natta, i ett-tida. Været var blikkende stille, men hun registrerte en underlig rød dis i lufta. Det uroet noen som

tok båtene sine på land. De fleste i fiskeværet lot dem ligge. Plutselig i fire-tida våknet Hanna Arntzen til en sterk storm og skrik og skrål fra folk som holdt på å sette sine båter på land. Stormen tiltok hurtig. «Det var knak og brak, stormul og sjørøkk så en nesten ikke kunne se eller høre, men vi kunne skimte skutene som lå der og krenget i stormen. Rett som det var, røk en og annen fortøyning, og på en-to-tre drev de innover og ble knust under de svære brottsjøene,» forteller hun.

Desperasjonen vokser. De risikerte livet om de tok seg ut av båtene og det var å sette livet på spill om de gikk ut for å redde folk. Larmen fra stormen var øredøvende. De trillet trantønner ut på kaiene for å pøse olje på sjøen og slik kunne roe den. Store taukveiler ble festet til kaistolpene slik at folk kunne ha noe å gripe tak i under redningsarbeidet. Og noen bandt tauet rundt livet for å være klare til å jumpe uti. Andre var klare for å hale dem opp igjen. De klarte etter dramatisk strev å redde folk opp, mange forslått og noen bevisstløse, ifølge Hanna Arntzen.

Send assistanse. De trengte dampskipsassistanse for om mulig å slepe fartøyer ut av havna. Telegram ble sendt til havnefogden i Vardø som gikk til aksjon og forsøkte å overtale aktuelle skippere til å delta i redningsaksjonen. Kun én av kapteinene lovt å gjøre et forsøk. Den nyankomne redningsskøyta «Colin Archer» hadde de ikke stor tro på kunne yte noen hjelp. For ordens skyld dro de innom den og tok kontakt med føreren Nicolai Antonisen. Da han så telegrammet fra Havningberg, sa han seg straks villig til å sette seil og strøk av gårde. Dampskipet «Heimdal», som hadde lagt ut, måtte gi opp. I åpen sjø var stormen så voldsom og havsjøene så grove.

I loggen til Anthonisen i RS1 Colin Archer kan en lese: «Søndag den 20de mai, Vind NO, snestorm og tykke og ualminnelig svært hav. Alle båter og fartøyer fra Vardø fiskevær i havn. Kl ca. 5 1/2 etterm. kom havnefogden til siden med telegram fra Havningberg, hvorfra meldtes et fartøy totalt forlist og flere båter, og at sjøen var så stor at det var umulig å lande, og at 20 mennesker på vågen sto i fare for å miste livet, og derfor ble dampskip tilkalt for om mulig ta opp dem som var i fare. Vi gikk seil med skøyten så hastig som mulig under et press av seil, styrende for Havningberg. Snetykken var så slem at vi hadde stort besvær med å finne frem, da landet ikke kunne ses mer enn på ca. 1/2 kvartmils avstand og undertiden kun noen skipslengder. Omtrent kl 8 1/2 fikk vi Havningberg i sikte. Sjøen var ualminnelig svær, vi styrte brenningene så nær som mulig. Alt sto i munningen av bukten i så godt som ett brott. Deretter gikk vi baut og la skøyta over B.B. Fokken var da revet inn med to rev. Vi fikk øye på båtene og fartøyene inne i havnen.» Hanna Arntzen så redningsskøyta i kikker-ten. Somme tider var den helt borte, men alltid dukket det hvite seilet opp igjen. Et inferno av hylende vind, store sjøskavler og snødrev. Trangt, grunt, med brott og forlatte båter over alt. På jakten «Argo» fra Hemnes var der mange «nødstedte» - som skrek i panikk på redning. Hvordan klarte redningsfolkene som ikke var lokalkjente i bukta å bevare fatningen? undret Hanna Arntzen og flere med henne.

Redningsskøyta tok i alt 22 mennesker om bord og gikk deretter til Vardø med dem. Så måtte de gjøre vendereis og seile tilbake for å redde flere.

I loggboka referer Anthonisen: «I brystet av Persfjord fikk vi en brottsjø som antakelig hadde begravet oss alle, hvis ikke skøyta hadde vært så solid og sjødyktig. Vi var fullstendig under vann med hele akterski-

pet, og prammen ble knust, men forresten var alt i orden.»

Fikk vise hva hun dugde til. På neste tur til Vardø hadde de 14 om bord. «Omtrent kl 10 ankom vi Vardø og fikk mannskapene på land. Derpå ble skøyta fortøyd og vi gikk alle tilkøys, da ingen båter var på sjøen.» Artikkelforfatterne bemerker redningsmannens nøkternhet. Han har gjort sin jobb, ingen fare, endelig kan mannskapet sove. Avslutningsvis tilfører Nicolai Antonisen: «Her er stor begeistring over vårt arbeid. Skøyten besiktiges av masse mennesker. Det bemerkes at dampskipet «Heimdal» gjorde forsøk på å komme til Havningberg for å hjelpe, men måtte vende tilbake på grunn av uværet. Den kunne ikke klare det.» - Nicolai Anthonisen var hjerteglad for at skjebnen hadde laget det slik at skøyta alt første døgnet fikk vise hva hun dugde til. Denne redningsinnsatsen ville få stor betydning for Redningsselskapet som ble stiftet tre år før. - Men han var ikke snauere enn at han sendte æren for snarrådighet til «bestemannen» Nils Olsen. Det var han som sto ved ror da en brottsjø slo skøyta over ende slik at sjøen fylte både fokk og storseil. I det avgjørende og dramatiske øyeblikket fikk han kastet løs begge skøytene og gitt ut seilene. Sakte og pent kom skøyta opp igjen med seil og rigg i orden.

Takk til forfatterne Knut von Trepka og Toril Grande for en svært spennende og interessant historisk beretning om en utrolig dramatisk redningsdåd. Hele artikkelen finner vi i boka, Colin Archer Redningsskøyte nr 1, - «Redningsdåden i Havningberg i 1894» s 9 – 21. Den ble gitt ut i 1993. Denne historien nevnes også i heftet som Stiftelsen Tolleroddens Venner har gitt ut om «Colin Archer: Den verdenskjente båtkonstruktøren på Tollerodden», i avsnittet «Hamningbergaksjonen reddet redningssaken», s 48, med Jeppe Jul Nielsen som medforfatter.

En sterk los-historie fra 1800-tallets Færder; del 2

*Av Jeppe Jul Nielsen, tidligere eier av
RS 14 STAVANGER*

I forrige nummer fikk vi høre om losfamilien innenfor Færder og de tragiske forlis av to generasjoner. Lillebror Nils sto igjen uten båt og 17 munner å mette. En pengeinnsamling ga penger både til enker og barn og til ny losskøyte for ham. Men hvilken båtbygger skulle han velge?

Året før, i 1872, hadde en annen Færder-los, Johan Nilsen i Årøsund, kjøpt seg en ny losskøyte. Denne var bygget av Colin Archer på Tollerodden i Larvik og var på 35 fot. Archer skulle senere bli verdenskjent med sine kravellbygde losskøyter med jernkjøl, redningsskøytene og polarskuta FRAM.

Båten Johan Nilsen kjøpte, var faktisk Colin Archers første losskøyte. Archer startet med lystbåter med moderne linjer med "Midtspanet" godt aktenfor midtskips og baugen var meget skarp med hule vannlinjer, mens akterenden var fyldig. Dette var basert på skotten John Scott Russells bølge-linjeteori lansert internasjonalt på 1840-tallet og nå vanlig for dampskip, te-klipperne og lystbåter.

Siden Archers start i 1865 var 6 større båter bygget, både klink og kravell, og de var i hovedsak av den engelske kuttertypen med de moderne linjer og gaffelrigg. De norske losskøytene hadde ennå den gamle form med "midtspanet" foran midtskips; fyldig baug og en slankere akterende og formen kalles "cod's head – mackerel tail".

Archer lanserte en kutter til losene, men de ville ikke ha den da hekken kunne slå inn i skuta under bording. Den var dessuten dyrere å bygge, så Archer overførte de moderne linjene til et skrog lignende Hvalerskøyta i profil og dekkslinje. Hvalerskøytene hadde den gamle baugform, så man kan si Archer snudde Hvalerskøyta bak/fram. Han gikk også vekk fra gaffelriggen for å tekkes losene rundt ytre Oslofjord som sverget til spririgg. Spririggen var også billigere. Skøyta var klinkbygget som alle andre losskøyter på den tiden. Archer ga sin større dypgående med plass til ballast i jernbarrer sikret under en solid dørk, og dette ga tryg- gere båter.

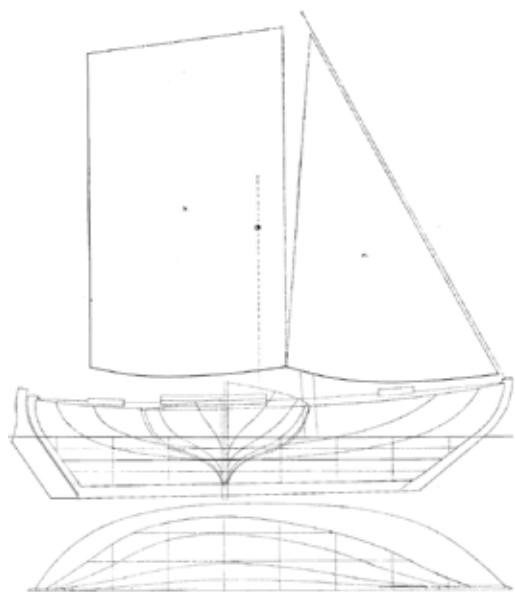
Archers første lystbåter lå høyt i pris, men med losskøytas billigere skrog og rigg og ved at arbeidsfolkene gikk over på akkord, kom prisen ned. Likevel lå de i øvre pris- sjikt da Archer prioriterte kvalitet og ikke høyvlet selv. Regnskapet viser at han solgte til kostpris, faktisk ofte litt under til losene. Etter 8 års sauefarming med sine brødre i Australia, hadde han bygget opp en formue som ga avkasting i mange år. Dette gav ham mulighet til ikke å gå på akkord med kvalitet, og dette kom særlig losene til gode.

Hvordan Johan i Årøsund snublet over Archer og hans første losskøyte, vet jeg ikke. Det kan ha vært fra Archers publiseringer i media i 1872 om de nye internasjonale linjene i båtkonstruksjon, eller omtalen i riksdekkende aviser om Archers tredjepremie med sin gaffelriggede lystbåt i den store regattaen i Gøteborg året før. Kanskje kjente

Forts. neste side

han til de to store kravellbygde og gaffelriggede tollkuttere HØGEN og PETRELLEN som Archer hadde levert til Horten i 1870, men ellers var Archers konstruksjoner ennå ganske uprøvde og ukjente.

Årøsund-losen kan også ha vært i Larvik og sett losskøyta som sikkert var lett synlig under bygging utendørs på Archers bedding på bysiden av Tollerodden. Årøsund-losen tok tydeligvis sjansen på denne radikale konstruksjonen, fikk en gunstig avbetalingsavtale og ga den det treffende navnet PILEN. Lengden på 35 fot var blant de største i distriktet på denne tiden.

Archers 7 første losskøyter 1872-1876 ble bygget etter denne tegning. Lengden var 35 fot. De hadde også klyver og toppseil til lettversbruk.

Nils bestilte også Archerskøyte

Høsten 1872 begynte Archer på losbåt nr. 2. Den allerede anerkjente Nevlunghavn-losen Wilhelm Josephsen, hadde sett denne under bygging på høsten, men bestilt 2 fot kortere

Annonse på losskøyta som Nils Eliassen kjøpte 4 måneder senere.

for å spare penger. Josephsen fikk 14 dagers returrett om båten var lekk, men han skulle bli en meget viktig kunde, fornøyd som han ble med alle sine 3 Archer-skøyter.

Uten å ha kjøper til byggenr. 2, ble den annonsert i november og desember.

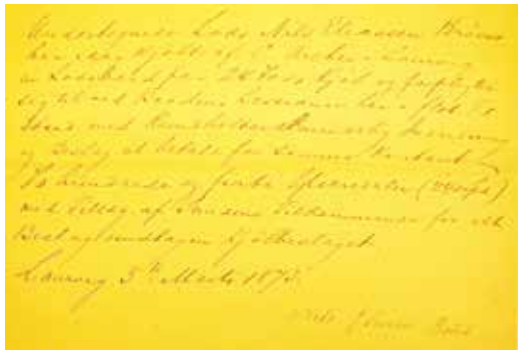
Om Nils hadde sett annonsen, vet jeg ikke. Mer sannsynlig var at han kjente til Årøsund-losens skøyte og sett dens egenskaper; kanskje hadde han også blitt forbiseilt. Det kan også være losoldermann Storm hadde en finger med i spillet.

Modell av Archers første losskøyter brukt i markedsføring på utstillinger.

Det kan også hende Nils kjente Wilhelm Josephsen. I hvert fall var de begge hos Archer 5. mars 1873. Josephsens båt lå leveringsklar ved brygga og losbåt nr. 2 sto antageligvis ennå inne i den nye båtbua Archer hadde satt opp sist høst. Å slippe værhindring ga effektive dager, særlig vintertid, og bedre kvalitet med tørrere materialer. Der inne sto også Archers nye private lystbåt; en kutter større og finere enn losbåtene. Det var nok lett å stole på at dette var rette båtbygger å satse framtiden på og Nils signerte kontrakten.

Det var midt i blinken å få en skøyte som kunne vinne i konkurranse med de andre losene og sikre inntekten. Og den nye tryggheten var nok svært viktig med familiens tragiske historie. Pengegaven ga Nils muligheten til å velge på øverste hylle.

Kontrakt signert 5. mars 1873.

Slik ble Færder-losene de første til å ta i bruk Colin Archers losskøyter. Færder-losene skulle senere bli viktige kunder for Archer med 7 kravellbygde skøyter med jernkjøl fordelt på 5 loser, og de rapporterte om gode inntekter i den harde konkurransen.

OPPREISNINGEN

Selv med familiens tragiske hendelser, var det nok en glad og stolt los som en av de første dagene i april seilte inn Røssesund med sin nye skøyte, større og flottere enn de fleste i distriktet. Nå borget alt for at han skulle kunne sikre familiens økonomi. Navnet Nils ga skøyta, gjenspeiler den generøse hjelpen familien fikk; OPREISNINGEN.

Bedre tider; hus og flere barn

Det kan tyde på at losingen nå gikk bra for Nils. Hus ble bygget og det ble 2 sønner og 3 døtre til, dog ble den ene datteren bare tre uker gammel.

Nils ble dessverre ikke mer enn 50 år. Jeg vet ikke hans dødsårsak, men han ble i hvert fall begravet på land i november 1887. Han etterlot seg da kone og 7 barn; den eldste en

Kvittering for mottatt skøyte 2. april 1873. Betaling var foretatt av lensmannen med penger fra de innsamlede midlene.

sønn på 20 år og det yngste barnet, en datter, bare ett år gammel. Enken Hanna ser vi deretter registrert som jordeier med lospensjon og 4 hjemmeboende barn. Sønnen Elias Nilsen overtok etter hvert eiendommen.

FAGLIG ETTERSKRIFT OM COLIN ARCHERS LOSSKØYTER

Som nevnt, var allerede Archers første båter av den moderne form. Den skarpe baugen ga ikke bare fart, den gjorde også båtene langt mer manøvreringsdyktige og de kom mye lettere rundt i bauten. Dette var viktig i skjærgården, særlig i dårlig sikt. Sølling hadde i sin ”plakat”, advart mot for store båter som ble for tunge til å ro rundt i bauten.

Men den skarpe baugen har også noen ulemper. Det blir mye effektivt kjøleareal forut og båtene blir tunge på roret, særlig uten klyver.

Årøsundlosen med Archers losskøyte nr. 1, klagde på dette etter 4 sesonger og ba om hjelp til å få båten solgt. Han forklarte at losguttene hans mislikte båten. Archer beklaget; ”.. at De er kommen i Forlegenhed med den Baad De kjøbte af mig paa Grund af at det er vanskeligt at faa nogen Lodsgut til at seile med Dem.”

Losguttene måtte seile båten hjem alene og det var alltid uten klyver, så en lettstyrt båt var viktig for dem.

Fremskritt, men ikke uten problemer

I 1883 økte Archer ballastmengden og introduserte jernkjøl sammen med kravellbygging på losskøytene sine, og endelig ble losbåten kantrefri. Men den økte tyngden sammen med den skarpe baugen, gjorde at båtene fikk mer vann over baugen i motsjø, og de var fortsatt tunge på roret.

Archer gjorde endringer, men nå låst av sin egen bølgeformteori fra 1876 som i stor grad styrte linjene, ble endringene små. Teorien var basert på nevnte Scott Russells bølgematematikk, men Archer overførte matematikken fra vannlinjene til båtens volum. Dette hørtes logisk ut og gjorde Archer verdensberømt på et blunk.

Det satt langt inne å fravike teorien og losskøytene med steil stevn og dypt forskip, led mer under teorien enn de smale og mer underskårne lystbåtene. Siden jernkjøl var ny på losbåtene, trodde de fleste, inklusive Archer (i hvert fall ifølge korrespondanse), at stor jernkjøl var problemet.

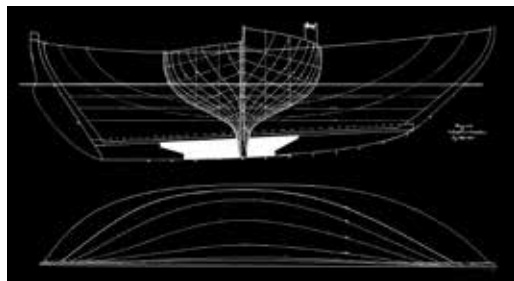
Bølgeformteorien på losskøyte 1876: Deplasementskurven (båtens volum) følger en matematisk bølgekurve. En teori både til velsignelse og forbannelse.

Etter noen meget smale losskøyter, gikk Archer opp igjen med bredden i 1891, men med Archers mest ekstremt skarpe losbåtbauget for å bevare hurtigheten. Thor Andersen Ula fikk sin andre Archerskøyte, den 37 fots store FRITHJOF (I) etter denne tegningen. Den hadde de nente lyter og Archer ga tilbud på en utbedring i august 1892: *"Efter Anmodning meddeler at de af Dem nævnte Forandringer ved Deres Lodsskøite for at gjøre den sikker mod Overvand ..."*. Dette betød antagelig å bytte til mindre jernkjøl;

noe han hadde gjort på en båt tidligere. Jeg tviler på det hadde hjulpet nevneverdig. Eier av en søsterbåt i Ny-Hellesund var heller ikke fornøyd og klagde på styringen: *"Den er saa haard paa Roret at det er næsten en umulighed at styre den med ful Storseil og Fok. - hvordan er Andersens Baad?"*

I 1892 sjøsatte Archer en ny konstruksjon med grunnere forskip som bølgeformteorien da ga litt fyldigere baug. Fribordet var også økt fra tidligere og i det hele en stor forbedring av losskøytene. Skøyta kjenner vi i dag som STRAAHOLMEN (i dag i Larvik museums eie) og den ble malen for RS 1 COLIN ARCHER.

Etter redningsskøyta, endret Archer ytterligere på losskøytene og i 1895 fikk Wilhelm Josephsen sin 3dje GARIBALDI (senere TEDDY til jordomseiler Erling Tambs, Nevlunghavn). I den var problemene løst, og selv med stor jernkjøl, var den komfortabel og likevel rask.

GARIBALDI's linjer tegnet oktober 1894. Ikonet av Archers losskøyter, og forbilde for FRITHJOF II.

Sikrest og raskest; en sjelden kombinasjon. Fra fiskeriutstillingen i Bergen i 1865 hadde det jevnlig blitt arrangert bruksbåtregattaer for å inspirere til bedre og tryggere båter. I losskøyteregattaen i Arendal i 1886, gjorde Archers losskøyter rent bord i 2-revs kuling med 1-4 plass pluss 6. & 7. Målet med losbåtregattaer var oppnådd; en 100% trygg

losskøyte og Archer ble utnevnt til ridder av St. Olavs orden.

En losbåtgata ble holdt i Larvik i 1890 for å promotere den kravellbygde Archer-typen som fortsatt bare Archer og Thor Martin Jenssen bygde. Jenssen hadde vært formann hos Archer fra 1879 til han startet eget verft i 1885 i Porsgrunn. Han bygget først losskøyter etter Archers tegninger og da han fikk lokal konstruksjonshjelp for større losskøyter, var de fortsatt av den skarpe Archer-typen med jernkjøl. Oppslutningen i regattaen var mest lokal med Archers og Jenssens losbåter.

Risør med skipskonstruktør Jens Brandt (rentegnet/kopierte for Archer 1884-1890) og båtbygger Nils Eriksen Narviken, kom med sin Archer-type i 1891. Det ble Risørs start med kravellbygde losskøyter og de hadde jernkjøl, men mindre enn Archers.

I 1895 slo NFL (nå KNS) på stortromma med sin landsregatta i Kristiansand og bruksbåtene ble invitert. Oppslutningen var god, men det vites ikke om noen Risør-bygde deltok. Archers losskøyter gjorde igjen rent bord med de 3 første plassene i de 3 losbåtklassene. Lystbåtene hans gjorde det også godt i sine klasser. På premieutdelingen ble Archer hyllet i taler og båret rundt på gullstol.

Konkurrentene ga hard konkurranse

Thor Andersen Ula ble nr. 2 i Kristiansand i 1895, men han hadde fått nok av båten. Så selv om den var rask og trygg, var han bestemt på å bytte båt. I 1896 fikk han en kjøper som ville ha den som lystbåt og han bestilte ny båt hos Thor M. Jenssen.

Jenssen sammen med sin nye konstruktør, Fredrik Johannessen, lanserte en losskøyte uten jernkjøl. Med større bredde og et dypt

skrog med mye innvendig ballast, sikret det god nok stabilitet uten jernkjøl. Den ble billigere, eller de sparte kostnadene kunne puttes i en større båt som også ga mer fart og sjødyktighet, og Thor Andersen Ula slo til.

Andersens nye båt ble FRITHOF II på 42 fot. Linjene har mye likhet med Archers nevnte GARIBALDI, sjøsatt året før. Ikke unaturlig at Johannessen kikket på denne som Wilhelm Josephsen var meget fornøyd med og ble nr. 2 i største klasse i Kristiansand i 1895. Forut er FRITHOF IIs bredde i vannlinjen lagt ut beskjedne ca. 10 cm, men som i forhold til Andersens forrige båt, var et betydelig fyldigere forskip. Dette ga mye mykere og tørrere gange i motsjø og som sammen med mer underskåret forstevn (avrundet forut ved kjølen), mye lettere på roret.

Andersen syntes linjene oste av sjødyktighet og hurtighet. Mens båten ennå sto i båtbua, skrøt han hemningsløst i avisa av forventede egenskaper. Og han ble ikke skuffet da båten ble sjøsatt på nyåret 1897. Med over én fot lengre vannlinje enn GARIBALDI, var hurtigheten god nok under vanlige forhold. Jenssens neste kunde hadde allerede skrevet kontrakt og byttet også ut sin Archerskøyte FÆRDER på 38 fot, bare 7 år gammel, med en ny 42 fots FÆRDER.

Redningsskøytene, og ikke minst RS 1 COLIN ARCHER i den berømte redningsaksjonen i Hamningberg, hadde nå vist Archer-typens suverene sjødyktighet og snart bygde hele kysten egne versjoner Archer-typen. De fleste, inklusive Risør etter hvert, gjorde som Jenssen, og droppet jernkjøl.

Archer ville ikke gi slipp på den ultimate sikkerheten jernkjølen ga losene. I denne priskonkurransen ble han utkonkurrert, og

Forts. neste side **27**

kanskje var flere skeptiske til om barnesykdommene virkelig var kurert, så det ble bare en håndfull leveranser til norske loser de siste 14 år verftet var i drift. Archer hadde likevel hendene fulle med 8 losskøyter til Finland, én til Sverige, lystbåter, redningskøyter, og fiskeskøyter med motor som ble et nytt og voksende marked.

Losskøyter ble gode lystbåter

AMALIE (1885), FÆRDER (1889) og FRITHJOF I (1891) ble alle solgt allerede etter bare 4-7 års lostjeneste. Det sier litt om hurtigheten til Archers losbåter at disse var attraktive lystbåter og ble påkostet sitetecockpit, ny hytte, lystbåtrekke, innredning og rigg. Og som lystbåter, fikk de etter hvert nye jernkjøler med dobbel vekt! Alle 3 seiler for øvrig den dag i dag med navnene KAISA, HAV og FRITHJOF. Sistnevntes søsterbåt seiler også i dag under navnet LEDA.

Da Archer la ned båtbyggeriet i 1909, hadde han en usolgt skøyte beregnet for motor og uten jernkjøl. Den var annonsert uten innredning som egnet både til fiske eller som turbåt til den nye tid med motor. Denne beholdt han som sin lystbåt, uten motor, og ga den navnet SKJOLD. I perioder ble den leid ut som losbåt. Litt paradoksalt at jernkjølenes mann, med over 125 jernkjøler, pensjonerte seg med en losskøyte uten jernkjøl.

Kilder:

Colin Archers arkiv i Vestfoldarkivet, Nasjonalbibliotekets digitale bok- og avis-samling, Archers tegninger og modeller på Norsk Maritimt Museum, Tjøme slekters digitalbygdebok, Los på Hvasser av Hvasser og Brøtsø Historieforening, liste over losbåter bygget i Risør av Asbjørn Halvorsen.

Illustrasjoner del 2:

- Tegning Colin Archer 35 fots losskøyte 1872
- Annonse ny lodsbaad – Morgenbladet 1872.11.12
- Modell av Archers første losskøyter brukt i markedsføring på utstillinger.
- Kontrakt signert 5. mars 1873.
- Kvittering for mottatt skøyte 2. april 1873.
- Bølgeformteorien kurve på losskøyte 1876.

miljø
HILDE'S RENHOLD
FAGMESSIG RENHOLD

Tlf.: 951 89 120
www.hildesrenhold.no

Ulabrand – mannen og myten

Av Bjørn Storm Halvorsen

Noen vil mene at det nå er skrevet nok om denne mannen, Men det kommer stadig nye generasjoner til som vokser opp, besøker Ula og tar turen opp til det flotte monumnet av mannen og myten. Det er mange som ikke vet hvorfor han står der og hvem han egentlig var. Mitt forhold til mannen er at jeg har sterke røtter til stedet og at en av mine forfedre bygde og bodde i huset som senere bare er omtalt som Ulabrands hus.

Starten på Eftang Nordre

Anders Jacob Johanssøn ble født på Eftang Nordre i 1815 og faren Truls Johan Torgersen og moren Ragne Andersdatter hadde allerede en sønn som het Antoni. I 1818 fikk de enda en gutt, som ble døpt Peder. I 1821 døde faren Truls Johan, og Ragne satt igjen med tre gutter i alderen åtte, seks og tre år, og gården var på den tiden bygslet av Larvik Grevskap.

Ragne giftet seg på nytt med Lars Hansen og i 1852 ble Eftang Nordre delt i to. Lars Hansen kjøpte den ene parten av etatsråd Treschow, som hadde overtatt eiendommene til grevskapet i Larvik, men allerede i 1853 dør Lars. Det ble bestemt at Antoni – den eldste – skulle overta gården, og dermed fikk Anders Jacob følge sin lyst å dra til sjøs. Han var 17 år da han fikk hyre med en Larvik-brigg som gikk i langfart. I seks år seilte han ute før han kom hjem og bestemte seg for å bli los. Han gikk i lære hos Larvik-losen Ole Rasmussen og etter tre år fikk han sitt lospatent i 1841.

Anders Jacob blir Ulabrand

Det er mange historier om Ulabrand, noen er sanne, og andre er nok pynta litt på. Men historien om hvordan han fikk sitt kallenavn

er nok sann. Det var en senhøst i 1860 at en Melsomvik-skute lå oppunder Rauer og trengte los. Dette var siste tur før skuta skulle i opplag for vinteren.

Sjøen gikk og skodda sto tett som en mur. Anders gikk den vante veien gjennom sjøen med lina om livet, og drivvåt kom han opp på dekk. «Hold skvær inn» kommanderte han, men skipperen var betenkt. «Skal du ikke til Melsomvik da? Hent meg en dram, så sørger jeg for å lose dere til Melsomvik.»

Skipperen svor på at det ikke fantes brennevin om bord. Kursen ble satt innover, mens mørket stadig ble tettere. Når de passerte Tønsberg Tønne, var det visst ingen andre enn losen som merket det, men de kom til Melsomvik i god behold. Da våknet skipperen, og jammen hadde han litt brennevin på lur allikevel. «Dette var godt gjort» sa skipperen. «Du er jammen meg litt av en brand» «Ja, da må det bli Ulabrand, da» sa Anders. Og siden gikk han under navnet Ulabrand.

Kona til Ulabrand

Historisk er det slik at det stort sett er bare menn som er helter eller er blitt kjent for sine bragder. Mange har fått ufortjent oppmerksomhet, og de som har vært med å ta mange av byrdene har forblitt anonyme. Det er sagt at bak enhver stor mann står det en kvinne, noe som også gjelder i Ulabrands tilfelle.

Anders Jakob giftet seg med Maren Katrine Thorsdatter fra Bjønnes i 1841. De fikk fire barn sammen, Johanne var eldst, så kom Tor, dernest Ragne, og til slutt yngste sønnen Lars. Det er mange historier om Ulabrand, men det finnes også historier om Maren. I starten av sin karriere som los hadde ikke Ulabrand råd til å lønne en losgutt,

så da var det Maren som seilte hjem alene etter at Ulabrand hadde entret ei skute som trengte los. En gang seilte hun hjem i et så forrykende uvær at Ulabrand ikke trodde hun hadde klart seg. Men Maren kom hjem.

I tillegg til å ha jobben som «losgutt» sørget Maren for å oppdra fire barn og holde ut med Ulabrand når han kom hjem, ofte full, etter losing til Larvik eller Sandefjord. Nei, han var ingen enkel mann, denne Anders.

Ulabrands hus

Ulabrands hus i Ula, som han og kona Maren Katrine kjøpte av Peder og Anne Olea Refsholt, og hvor Maren Katrine ble boende også etter Anders Jacobs død.

Nesten like kjent som mannen – Ulabrand – er huset de bodde i. Det er laget flere postkort med huset som motiv, og den kjente fotografen Anders Beer Wilse har også sørget for å forevige huset i sin fotosamling.

Opprinnelig ble huset bygget av Peder Refsholt i 1837. Peder var opprinnelig døpt Per Pederssøn og var født i 1800 på Refsholt. Han var min tipp-tipp-oldefar på morssiden. I 1845 valgte Peder og hans hustru Anne Olea å bygge seg et nytt hus på stranda i Kjerringvik, og huset i Ula ble solgt til Anders Jakob og Maren Katrine. Anders og Maren hadde da vært gift i fire år, og Anders hadde arbeidet som los like lenge.

Anders og Maren flyttet inn med barna

Johanne fire år og Thor, som bare var ett år gammel. Senere kom Ragne til verden i 1846 og Lars i 1852. Ulabrand ble borte på sjøen i 1881 sammen med sønnen Lars og en losgutt. Enken Maren bodde i huset frem til hun døde i 1886. I 1888 fikk Christen Olsen Holm skjøte på huset for kr. 420.- og i 1916 ble huset solgt til brukseier H.C. Hansen fra Skien for kr. 5 000. Fra 1970 het eieren Maren Severine Holtermann, og i dag er det familien Hertzberg som eier huset.

Båtene til Ulabrand

Da Anders startet opp som los måtte han klare seg med en gammel Hvaler-skøyte som losbåt. Lorens Berg omtalte skøyta som en båt med liten «teis» og en kort «kulp» som seilte dårlig. Med det mente de nok at dette ikke var noen stor båt, og den var nokså flatbunnet. Den hadde nok dekk, men den var så lav at det ikke var rom til noe køye. Bysse hadde de ikke, bare ei kasse med sand i bunnen og oppe i den ei gammel jerngryte, også den med sand i bunnen. Til slutt et brannjern til å sette kaffekjelen på. Noe annen koking enn kaffe var ikke aktuelt.

Losene på den tiden lå ikke ute om natta, men dro tidlig ut på morgenen og kom seg i land i løpet av kvelden. Den første båten hadde Anders helt frem til 1852. Da hadde han en årsfortjeneste på 200 daler. Selv om nettofortjenesten var liten etter å ha betalt alle utgifter til båt og losgutt, tok han seg råd til en ny båt. Da gikk han til Hans Nilssøn på Tenvik og fikk bygd en ny Tenvik-båt for 150 daler. Denne båten seilte bra og hadde bedre innredning. Under dekk var det bysse og et par køyer. Denne båten hadde han i 15-16 år, før han solgte den til Per Eftang.

Etter denne kjøpte han seg en ny Tenvik-båt, som var den siste Hans Nilssøn bygde i Ula. Det ble sagt at dette var den beste skøyta som var bygget på Tenvik, og prisen var 200 daler. Den var på hele 24 fot i kjølen, 35 fot mellom stevnene og var bygd

på gammel maner. Dette innebar at det var en Hvaler-type, klinkbygd, stor og åpen akterluke, spriseil og med køyer på siden og bysse i midten. Det var ikke benker, så de måtte sitte på dørken. Denne båten hadde Anders de siste 14 år av sin levetid, men da han ble borte på sjøen, var det i båten til sønnen Lars, som var av samme typen, men bygget av Nikolai Hanssøn.

Forliset

I 1881 var Ulabrand blitt 67 år og etter å ha levd et hardt liv både i jobb og privat, var han blitt skrøpelig til beins. Men på sjøen skulle han uansett vær. 29. november 1881 blåste det syd-sydvest kuling med vindkast som nærmet seg storm styrke. Sønnen Thor, som allerede jobbet som los, gikk ut i firetiden om morgenen. I sekstiden seilte Anders ut sammen med sønnen Lars, som også var

blitt los, og losguttene Oluf Olssøn. Det var egentlig Olufs bror Bernhard som skulle være med, men han var blitt syk om natten.

Det er ingen som vet med sikkerhet hva som hendte denne dagen, men Thor mente å ha sett en båt som seilte sør for Rauer, og noen mente de kan ha gått på et brått ved Bonden. På Treidanestranda ved Tjøme ble det senere funnet en rorpinne og klokkeesken. Dette ble slutten på en lang og farefull karriere som los.

Ulabrand-statuen

Allerede da Anders levde skapte han seg et rykte som gjorde han kjent langt utover Ula og distriktet. Etter at han ble borte på sjøen, ble det skrevet mye om Ulabrand både i aviser og i bøker. I Østlands-Posten 12. januar 1929 var det et leserinnlegg skrevet av

Forts. neste side

Fra avdukingen av Ulabrand-monumentet 4. juli 1932.

Eystein Solheim som tok til orde for at det burde reises et monument av Ulabrand. Han mente at dette måtte være en oppgave for alle landets sjømannsforeninger, ikke bare som et minne om en mann, men at Ulabrand kunne være symbolet på alle de loser som arbeidet fra Svenskegrensen til Varangerfjorden, og som satte livet på spill for å løse sjøfolk trygt i hjem.

Men det var på et styremøte i Tjølling Sangforening i 1928 at tanken om å reise et monument kom opp. Det ble nedsatt en komité, og i starten var fremdriften stor. Så kom det dårlige tider, og det hele stoppet litt opp. Men ildsjelene ga ikke opp. De fikk på plass økonomien og en avtale med billedhugger Hans Holmen. I strålende sol og frisk vind 4. juli 1932 ble statuen av Ulabrand avduket. Det er mye folk i Ula om sommeren, men denne dagen slo alle rekorder. Det var program som varte hele dagen, lærer Guren redegjorde for arbeidet med å reise monumentet, og ordfører Grønneberg takket på vegne av Tjølling kommune. Dagen ble avsluttet med fest og dans til trekkspillmusikk.

Min mor var 14 år gammel, og hele hennes familie var på tur fra Kjerringvik til Ula i åpen snekke. Vinden økte på utover dagen, så det var ikke fritt for at de var litt redde på turen hjem.

Vedkomfyr med Ulabrand-navnet.

Merkevaren Ulabrand

I årene etter at Anders ble borte på sjøen, ble det skrevet mye om mannen som etter hvert fikk en legendestatus. I 1941 kom boken «Til heder for stripen i seilet», som var Ulabrands livs saga. Bokens forfatter het Reidar Stavseth, som også skrev flere artikler om Ulabrand.

Navnet Ulabrand ble ytterligere kjent når Erik Bye startet med sitt populære TV-program «Vi går om bord». I regi av NRK innstiftet de Ulabrand-prisen som ble tildelt personer som hadde gjort en bragd på sjøen.

I det hele tatt har navnet Ulabrand blitt benyttet til å markedsføre likt og ulikt. J.W. Falch Tobakksfabrikk i Larvik lanserte «Ulabrand Karvet blad» og Ulefos Jernverk

Hansen & Arntzen Co.

Langesundvn. 106, 3960 Stathelle

**Båtbyggeri, mek. verksted,
slipp - rep.verft, plastrep
båttutstysbutikk**

hacoas.no

Tlf. 35 96 78 80 fax 35 96 38 10 - anders@brevikshipping.no

Tobakkseske med Ulabrand Karvet Blad.

lanserte en vedovn med navnet Ulabrand. Hadde etterkommerne etter Anders tatt patent på navnet kunne de kanskje vært rike? Fortsatt benyttes navnet av seilforening, en båtforening og et firma som leverer tjenester til skipsflåten. Nå er det til og med en musikkgruppe som kaller seg Ulabrand! Men i Ula er vi mest glade for at Anders ble hugget i stein og vil stå og speide utover Skagerrak til evig tid. Det er derfor viktig at kommende generasjoner får vite hvem denne staute mannen var.

TAKK TIL VÅRE ANNONSØRER

*for den gode støtten
de gir
Frithjofs Venner*

*Vi oppfordrer våre
medlemmer til
å bruke firmaene
som støtter oss.*

**BURI Norsk
Skadedyrkontroll**

Mus - rotter - maur - fugler - skjeggkre

Helgeroaaveien 233, 3294 Stavern - Tlf: 929 84 444 - Epost: admin@buri.as

STAVERN

33 19 72 50

www.faugstad-elektro.no

Alt innen elektro i Larvik og omegn.
Gunstige priser. Kontakt oss for en
uforpliktende samtale.

Bredochsgt. 1

3256 Larvik

Tlf.: 33 16 38 00

Fax: 33 16 38 01

Støtt Frithjof II med Grasrotandelen fra Norsk Tipping

Slik gjør du:

Få spillekort hos kommisjonær, eller på www.norsk-tipping.no.

Ta med deg strekkoden og ditt spillekort til en kommisjonær, eller send SMS:
GRASROTANDELEN 977151694 til 2020 (tjenesten er gratis) eller Internett:

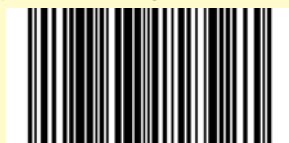
www.grasrotandelen.no

eller www.norsk-tipping.no,

eller bruk Norsk Tipping Mobilspill.

GRASROTANDELEN

LOSSKØYTA FRITHJOF II

Organisasjonsnummer: 977151694

32774977151694

Takk for at du støtter oss via
Grasrotandelen

YACHTING

Hold bunnen glatt og fri for groe –gjennom hele sesongen!

KRISTE Foto arkiv

Det beste med NonStop er at den gjør båtpussen rask og enkel. Glem alt som heter sliping, pussing og skraping. Skyll rent om høsten og rull på nytt bunnstoff om våren. NonStop er selvpolerende og båtens bevegelse i vannet sørger for polering av bunnstoffet.

- < UNIK EFFEKT MOT BEGROING
- < INGEN SKRAPING, SLIPING ELLER PUSSING
- < FOR ALLE BÅTER

Les mer om båtpussen på www.jotun.no

Arild Andersen Elektro AS

Trenger du elektriker?

elektrikerkjeden

Din trygghet - vårt ansvar!

Tlf. 33 13 55 90

www.aaelektro.no

Bergs
Rør og Byggservice as

*Kvalitet og service
til en fornuftig pris*

Tlf 922 02 422

www.bergsror.no

BYGGMAKKER
STAVERN

Tlf: 33 13 99 66

LEVERANDØR AV
TRELAST OG BYGGEVARER

Ken Aarsten Transport AS
Kranbil

Utleie/salg av lagercontainere

Transport/kranbiler

Tlf. 41 60 70 80

www.derdubor.noken_aarsten

Frithjofprodukter

Losskøyta Frithjof – hundre år med losing og lystseilas.

Boka er skrevet av
James Ronald Archer
og Fredrik Lange-Niel-
sen, og er en svært in-
teressant beretning om
Frithjofs unike histo-
rie.

T-skjorter i bomull

Offwhite Str. 12-13 år, S og XL

Marineblå 3-14 år, S, M, L, XL Pris **kr 100,-**

CD'n Frithjof II

Identisk med den
gamle kassetten, full
av sommer, venner,
kyst og bølgeskvulp.

Pris 100,-

Kystkultur i Vestfold. Frithjofs venner 30 år... og vi seiler videre

Her er samlet artikler fra medlemsbladene
som belyser liv og virke langs kysten
fra generasjoner tilbake og til vår egen tid.

Samlet av
Fredrik Lange-Nielsen,
Marit Ønvik og Line Lund.

Pris: kr 300,-

*Alle produktene kan kjøpes hos
Vigdis Mette Amlie, tlf: 980 44 105,
vigdisamlie123@gmail.com*

Må produktene sendes, kommer porto i tillegg

*Boka Kystkultur i Vestfold kan
også kjøpes hos
Norli Bokhandel på Amfi, Larvik.*

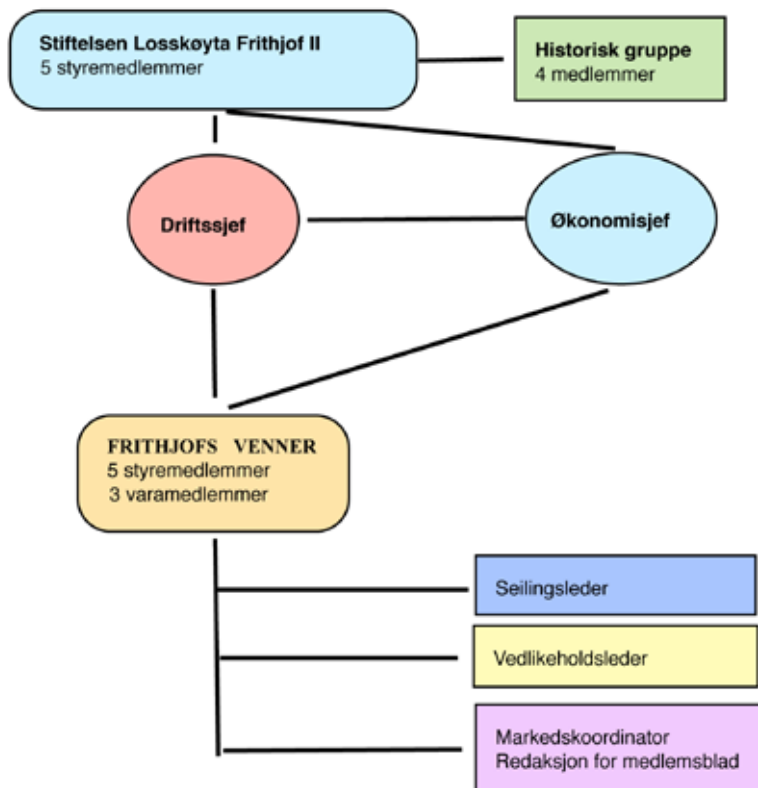
Skal du flytte?

Ved hver utsendelse av medlemsblad og medlemskontingent får vi ekstraarbeid med blad/brev i retur fordi noen har flyttet. Automatisk omadressering fra Posten har begrenset varighet, og etter perioden returneres sendingen med påskrift "Adresse ukjent" eller "Omadresseringsperiode utløpt".

Hvis du skal flytte så husk på oss!!!

Send oss en lapp eller en epost. Det sparer oss for både ekstra arbeid og ekstra porto. Send til erling@augland.net

Losskøyta Frithjof II - Organisering

Stiftelsen Losskøyta Frithjof II

Styrets oppgave er å opprette årlig avtale om vedlikehold og drift, samt utarbeide årlige budsjett. Følge opp alle myndighetskrav i hht stiftelsesloven og Stiftelsens vedtekter samt forestå søknader om offentlige og private tilskudd til utbedring av den historiske losskøyta.

DRIFTSSJEF

Sørge for at avtale om drift, vedlikehold og utbedringer følges og ha overoppsyn med losskøyta samt utarbeide drift og vedlikeholdsprogram.

ØKONOMISJEF

Forestå regnskapsføring og inn-utbetalinger for Stiftelsen og Venneforeningen i tråd med god regnskapsskikk.

FRITHJOFS VENNER

Styrets plikt og ansvar er å forholde seg til avtale om bruk (drift), vedlikehold, utbedring og markedsføring av losskøyta og forholde seg til godkjent årlig budsjett samt bistå Stiftelsen i en aktiv markedsføring slik at losskøyta er til nytte og glede for alle som søker en historisk maritim opplevelse.

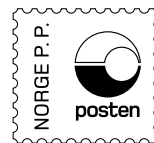
Styre i Stiftelsen Losskøyta Frithjof II					
Funksjon	Navn	Adresse	E-post	Mobil	Representerer forening
Leder/ sekretær	Hans Petter Skontorp	Rødbergsvingen 4 3267 Larvik	hans.petter.skontorp@live.no	979 77 977	Frithjofs venner
Styremedl./ Økonomi	Erling Augland	Fjellvikveien 4 3280 Tjodalyng	erling@augland.net	982 31 827	Frithjofs Venner
Styremedl.	Thor Ivar Gulliksen	Svaleveien 14 3258 Larvik	gullikth@hotmail.com	452 66 495	Foreningen Larvik Sjøfartsmuseum
Styremedl.	Dag Oscar Oppen Berntsen	Brunla allé 22 3290 Larvik	do@forskningsradet.no	918 26 538	Kystlaget Fredriksvern
Styremedl.	Fredrik Lange-Nielsen	Snarveien 5 3260 Larvik	brilehne@online.no	905 67 956	Foreningen Larvik Sjøfartsmuseum
Driftsgruppe koordinator	Hans Petter Skontorp	Rødbergsvingen 4 3267 Larvik	hans.petter.skontorp@live.no	979 77 977	

Styret i Frithjofs Venner

Funksjon	Navn	Adresse	E-post	Mobil
Leder/ sekretær	Ronald Nilsen	Ekebakken 13 3264 Larvik	ronaldnilsen@gmail.com	948 91 364,
Styrmедlem	Einar A. Andersen	Vestre vei 29 1397 Nesøya	post@nestinvest.no	922 63 340
Styremедlem	Vigdis Mette Amlie	Trygvesgate. 15 3267 Larvik	vigdisamlie123@gmail.com	980 44 105,
Styremедlem	Dag Ottar Vold	Oterøyveien 2 3260 Larvik	dag.ottar.wold@norconsult.com	454 04 424,
Styremедlem	Svein Flusund	Rogneveien 5 3290 Stavern	sflusund@online.no	992 90 804,
Varmedlem	Bjørn Hellner	Frankendals-veien 89 3274 Larvik	bjhellne@online.no	970 71 239
Varmedlem	Anne Thorenfeldt	Storgata 68 262 Larvik	anne.thorenfeldt@gmail.com	976_12 117
Varmedlem	Linda Nilsen Augland	Fjellvikveien 4 3280 Tjodalyng	linda@augland.net	920 53 061,

Andre sentrale funksjoner

Funksjon	Navn	Adresse	E-post	Mobil
Dugnadsansvarlig	Fredrik Lange-Nielsen	Snarveien 5 3260 Larvik	brilehne@online.no	905 67 956,
Seilingsansvarlig	Anne Thorenfeldt	Storgata 68 3262 Larvik	anne.thorenfeldt@gmail.com	976 12 117,
Pr/rekvisiter	Vigdis Mette Amlie	Trygvesgate 15 3257 Larvik	vigdisamlie123@gmail.com	980 44 105,
Redaksjon medlemsblad	Fredrik Lange-Nielsen	Snarveien 5 3260 Larvik	brilehne@online.no	905 67 956
	Liv Hem	Mesterfjellveien, 57 3257 Larvik,	livhem@hotmail.com	91333386.
Web/internett	Erling Augland	Fjellvikveien 4 3280 Tjodalyng	erling@augland.net	982 31 827

Avsender:
Frithjofs Venner
Postboks 134
3251 LARVIK

Bli en “Frithjof-vønn”!

Losskøyta Frithjof II eies av en stiftelse som står ansvarlig for drift, vedlikehold og restaurering. Skøyta venneforening - Frithjofs Venner - har som oppgave å støtte opp om Stiftelsens arbeid og å skape et levende miljø rundt båten.

Bli med du også! Støtt opp om bevaringen av Frithjof II. Bli medlem i “Frithjofs Venner”. Det koster lite, men er til stor hjelp for oss, og du får selv mye igjen for medlemskapet. Det forplikter ikke til dugnad eller annen form for innsats, men har du lyst til å arbeide aktivt med bevaring av Frithjof II, er du hjertelig velkommen.

Aktiv eller ikke, så vil du få tilsendt vårt medlemsblad “Frithjof II”. Bladet speiler aktivitetene i foreningen og inneholder ellers artikler med historisk tilsnitt knyttet til Frithjof og kystkulturen. Her får du også tilbud om gratis medlemsturer med Frithjof II, og invitasjoner til fester og forskjellige arrangementer. Medlemsskapet gir deg bedre muligheter til å bli kjent med skøyta historie. Samtidig er du med på å sikre at Frithjof blir bevart for framtiden, og får seile i sitt opprinnelige farvann.

Ja, jeg/vi ønsker medlemskap

Navn: ☐ Enkelt medlemskap (kr 300,- pr. år)

Adresse: ☐ Familiemedlemskap (kr 400,- pr. år)

Du kan kopiere eller skrive av talongen.

Sendes til:

Frithjofs Venner, Postboks 134, 3251 LARVIK

Du kan også sende opplysningene på E-post til: erling@augland.net